

Kjell Westö

RIKINKELTAINEN TAIVAS

KANSALLISTEATTERI

Kjell Westö
Rikinkeltainen taivas

Kaikki, mikä kerran oli totta

Kjell Westön kiitetty romaani *Rikinkeltainen taivas* saa kantaesityksensä Kansallisteatterissa!

On rutikuiva, helteinen elokuun päivä, kun kahdeksanvuotias K. pyöräilee Ramsvikin läheiselle kyläkaupalle ja kohtaa siellä samanikäisen Alex Rabellin sekä tämän pikkusiskon Stellan. Tapaaminen muuttaa K:n loppuelämän, vaikka K. ei silloin vielä tiedäkään kohtaavansa elämänsä rakkauden – ja pojan, jonka voima ja viha tulevat määrittämään myös hänen tulevaisuutensa ratkaisevat hetket.

Juhana von Baghin ohjaama ja **Michael Baranin** dramatisoima *Rikinkeltainen taivas* tuo Kjell Westön samannimisen romaanin (Otava, 2017) Pienelle näyttämölle visionäärisenä ja aistivoimaisena näyttämöteoksena. Mikä on totta, mikä petosta? Mihin katoaa kaikki se rakkaus, joka elämämme parhaina hetkinä ympäröi meidät? Onko vapautta, jota on joskus uskonut elävänsä, koskaan ollutkaan?

Intiimi ja musiikillinen matka johtaa lapsuuden unenkaltaisesta kesäparatiisista 1960-luvulta sirpaleiseen nykymaailmaan, läpi toivon ja pettymysten täyttämien vuosikymmenten. Melankolian ja kauneuden läpäisemässä esityksessä sukupolvet, sukupuolet ja sosiaaliluokat törmäävät toisiinsa muistojen ja tosiasioiden kaleidoskoopissa.

Kantaesitys Pienellä näyttämöllä 4.12.2019

Rooleissa Pirjo Lonka, Pyry Nikkilä, Annika Poijärvi, Johannes Purovaara, Timo Tuominen, Juha Varis

Ohjaus Juhana von Bagh
Dramatisointi Michael Baran
Romaanin suomennos Laura Beck
Koreografia Jyrki Karttunen
Lavastus Kati Lukka
Pukusuunnittelu Tarja Simone
Valosuunnittelu Ville Toikka
Äänisuunnittelu Tatu Nenonen
Videosuunnittelu Pyry Hyttinen
Naamioinnin suunnittelu Jari Kettunen
Ohjaajan assistentti Alise Polačenko

TIETOA TEKIJÖISTÄ

Kjell Westö on kirjailija, joka tunnetaan varsinkin laajoista, Helsinkiin sijoittuvista romaaneistaan. Westön viides romaani *Kangastus 38* oli Finlandia- ja August-palkintojen ehdokkaana ja voitti Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkinnon vuonna 2014. Samana vuonna Westölle myönnettiin hänen koko tuotannostaan ruotsalainen Aniara-palkinto sekä Samfundet De Nion suuri palkinto. Vuoden 2017 syksyllä Mikaela Hasánin ohjaama, ja Hasánin ja Michael Baranin yhdessä dramatisoima *Kangastus*

38 kantaesitettiin Kansallisteatterissa. Romaanien lisäksi Westö on kirjoittanut muiden muassa runokokoelmia, novelleja ja kolumneja. Hänen romaaneistaan on tehty monia sovituksia niin näyttämöille kuin valkokankaalle. Westön tuotantoa on käännetty yli kahdellekymmenelle kielelle, ja hän on saanut Svenska litteratursällskapetin palkinnon seitsemän kertaa. Hänen viimeisin julkaistu teoksensa on yhdessä Juha Itkosen kanssa kirjoitettu *7 + 7 - Levottoman ajan kirjeitä* (suom. Laura Beck, Otava, 2019).

Juhana von Bagh on helsinkiläinen ohjaaja ja käsikirjoittaja joka työskentelee teatterin ja elokuvan parissa. von Bagh on ohjannut eri teattereihin Suomessa ja ulkomailla (mm. Living Theater, Helsinki Dance Company) sekä kuunnelmia, elokuvia ja tuoreimpana tänä syksynä nähtävän mysteeri/kauhu-tv-sarjan Hiljaisten palvelijat (YLE, TV2). Kansallisteatterissa von Baghin aiempia ohjauksia ovat *Red*, *Toinen minussa*, *Puhe Suomelle* ja *Neuvostoliitto*. von Bagh on palkittu kahdesti vuoden parhaalle tv- tai radiofiktiolelle jaettavalla Kouralla (*Nokia -Suomen suurin tarina* (2017) ja *Tuntematon sotilas - Vuoropuhelu Linnan romaanin kanssa* (2014) sekä Sokeain kuunnelmapalkinnolla.

Michael Baran on työskennellyt Kansallisteatterissa dramaturgina, näytelmäkirjailijana ja ohjaajana vuodesta 1992. Hän on kirjoittanut yksitoista näytelmää, viimeisimpinä *Tyttö, joka käveli* ja *Aamu*. Niiden lisäksi hän on kirjoittanut oopperalibrettoja, tv- ja elokuvakäsikirjoituksia, kuunnelmia, laulunsanoja ja radiofonian sekä dramatisoinut, sovittanut ja suomentanut kymmeniä näytelmiä. Ohjaajana hän on työskennellyt yli kahdessakymmenessä produktiossa teatterin, oopperan ja musiikkiteatterin parissa.

Kääntäjä **Laura Beck** on laaja-alainen suomentaja, jonka töihin lukeutuu niin ruotsalaisia menestysdekkareita ja nykyromaaneja kuin nuorten- ja tietokirjojakin. Hän sai tänä vuonna Erkki Reenpää –suomentajapalkinnon.

Jyrki Karttunen on koreografi, joka aloitti uransa vuonna 1989 tanssijana Helsingin Kaupunginteatterin tanssiryhmässä. Hän toimi Helsinki Dance Companyn johtajana vuosina 2013-2017. Karttunen on yksi Nomadi-tuotannon perustajajäsenistä ja toimi oman ryhmänsä Karttunen Kollektiv –ryhmän taiteellisena johtajana 2008-2013. Jyrki Karttuselle on myönnetty Tanssitaiteen valtionpalkinto vuosina 1993 ja 1999, Vuoden Teatteriteko –palkinto vuonna 2012 sekä Suomi-palkinto vuonna 2013. Karttunen on aiemmin työskennellyt yhdessä Juhana von Baghin kanssa näyttämöprojekteissa *Vapautuspassio* sekä *Tunteet, tunteet*. Tällä hetkellä Karttunen opiskelee sosiaaliaalaa, jossa on suuntautumassa erityisesti lasten ja nuorten kanssa tehtävään työhön.

Kati Lukka on Kansallisteatterin vakituinen lavastaja. Hänen viimeisimpiä lavastustöitään kotiteatterissa ovat olleet *Kauppamatkustajan kuolema*, *Yhdestoista hetki*, *Musta Saara*, *Korjaamo*. Lukka on suunnitellut useita myös oopperalavastuksia, kuten Tampereen Oopperan tuottama *Veljeni vartija* ja Kansallisoopperan *Jää*. Kati Lukan yhdessä Tarja Simonen kanssa laatimia visuaalisia suunnittelutöitä esittelee heidän 30-vuotisia taiteilijauriaan juhlistamaan ilmestynyt kirja *Yhteisiä suunnitelmia* (2018). Lukka on palkittu uransa aikana mm. Suomi-palkinnolla, Illuusio- ja Ester-palkinnoilla.

Tarja Simone on ollut Kansallisteatterin vakituinen pukusuunnittelija vuodesta 2006. Hänen pitkään uraansa sisältyy niin teatteri-, ooppera- kuin tv-puvustuksia. Hänen viimeisimpiä suunnittelutöitään kotiteatterissa ovat olleet *Kohtauksia eräästä avioliitosta*, *Yhdestoista hetki*, *Musta Saara*, *Macbeth* ja Nummisuutarit. Tarja Simonen yhdessä **Kati Lukan** kanssa laatimia visualisointeja esittelee heidän 30-

vuotisia taiteilijauriaan juhlistamaan ilmestynyt kirja *Yhteisiä suunnitelmia* (2018). Simone on palkittu pukusuunnittelustaan hopeamitalilla Praque Quadrenalissa.

Valosuunnittelija **Ville Toikka** on Kansallisteatterin valo-osaston päällikkö. Hän on työskennellyt Kansallisteatterissa vuodesta 1980. Toikan viimeisimpiä suunnittelutöitä kotiteatterissaan ovat olleet *Yhdestoista hetki*, *Karamazovin veljekset*, *Tippukivitapaus*, *Kangastus 38* ja *Kuolema Venetsiassa*.

Äänisuunnittelija **Tatu Nenonen** on työskennellyt muun muassa Zodiak – uuden tanssin keskuksessa. Kansallisteatterissa hän on viimeksi työskennellyt alun perin Kiasmaa-teatterissa esitetyssä vierailuesityksessä *Amor fati*, jossa hänet nähtiin myös näyttämöllä. Hän tehnyt myös kuunnelmia ja ääni-installaatioita.

Pyry Hyttinen on Kansallisteatterin vakituinen video-operaattori. Hänen viimeisimpiä suunnittelutöitään on nähty muun muassa esityksissä *Lokki*, *Karamazovin veljekset*, *Pimeä huone*, *Masennuskomedia* ja *Juurihoito*.

Jari Kettunen on Kansallisteatterin naamioinnin päällikkö. Hänen viimeisimpiä Kansallisteatterin suunnittelutöitään on nähty muiden muassa esityksissä *Yhdestoista hetki*, *Musta Saara*, *Tyttö, joka käveli*, *Kuolema Venetsiassa*, *Onnellisuuden tasavalta*, *SLAVA! Kunnia*. ja *Maaseudun tulevaisuus*. Hän on aikaisemmin työskennellyt naamioinnin suunnittelijana myös mm. Suomen Kansallisoopperassa, Svenska Teaternissa ja Helsingin Kaupunginteatterissa.

Alise Polačenko vieraillee ensimmäistä kertaa ohjaajan assistenttina Kansallisteatterissa. Hän on latvialainen näyttelijä, joka on asunut Helsingissä vuodesta 2015. Polačenkolla on vuosien kokemus näyttelijänä sekä Latvian kansallisteatterissa että elokuvissa. Suomessa hänet nähtiin Gretchenin roolissa Jussi Nikkilän ohjaamassa *Kohtauksia Goethen Faustista* (Helsingin Juhlaviikot 2019). Näyttelemisen lisäksi hän on toiminut ohjaajan assistenttina lukuisissa produktioissa, muun muassa YLE RSO Beethoven-festivaalin *Fidelio – Beethovenin viimeiset sanat* sekä Radion sinfoniaorkesterin 90-vuotisjuhlakauden tv-markkinointikampanjassa.

NÄYTTÉLIJÄT

Pirjo Lonka on aiemmin vierailut Kansallisteatterissa esityksissä *Paha äitipuoli* ja *Juurihoito*. Hän on työskennellyt pitkään Q-teatterissa. Lonka on tehnyt runsaasti televisio- ja elokuvarooleja ja hänet on palkittu muun muassa parhaan naisnäyttelijän Venla-patsaalla. Hänen viimeisimpiä elokuviaan ovat *Tuntematon mestari* ja *Tottumiskysymys*. Televisiossa hänet on viimeksi nähty sarjoissa *M/S Romantic* ja *Suden hetki*.

Pyry Nikkilä vieraili viimeksi Kansallisteatterissa *Alina*-esityksessä ja keväällä 2020 hänet nähdään myös *Ilmasilta*-esityksessä. Nikkilä on työskennellyt muun muassa Turun kaupunginteatterissa, Ryhmäteatterissa, Hämeenlinnan Teatterissa ja Q-teatterissa. Osana Teatterikorkeakoulun opintojaan hän teki Kansallisteatterin Kiertuenäyttämölle *Putoava mies* –esityksen. Hän on tehnyt myös elokuva- ja televisiorooleja.

Annika Poijärvi kuuluu Kansallisteatterin vakituiseen ensembleen. Hänen viimeisimmät roolityönsä on nähty esityksissä *Yhdestoista hetki*, *Musta Saara*, *Mestari ja Margarita*, *Juurihoito* sekä *Arktinen hysteria*. Poijärvi on Improvisaatioteatteri Stella Polariksen sekä Teatteri Nirvanan jäsen, ja hän on näytellyt myös useissa televisiotuotannoissa, kuten *Downshifftaajat*, *Punainen kolmio* ja *Luojan kiitos!*.

Johannes Purovaara on tanssija ja näyttelijä, joka vierailee Kansallisteatterissa tällä kaudella myös *Sapiens*-esityksessä. *W A U H A U S* -ryhmän kanssa hän on aiemmin esiintynyt *Flashdance*-esityksessä. Purovaara työskentelee freelance-esiintyjänä tanssin ja teatterin parissa. Hän on työskennellyt myös muun muassa Helsingin Kaupunginteatterissa ja Zodiak – uuden tanssin keskuksessa.

Timo Tuominen kuuluu Kansallisteatterin vakituiseen näyttelijäkuntaan. Kotiteatterissaan Tuominen on nähty muun muassa esityksissä *Yhdestoista hetki*, *Musta Saara*, *Kangastus 38*, *Arktinen hysteria*, *Sumu*, *Nyt kun olet minun*, *SLAVA! Kunnia*. ja *Europaëus*. Hän on tehnyt myös lukuisia elokuva- ja televisiotöitä. Erinomaisena laulajanakin tunnettu Tuominen on esittänyt itse kääntämiään Jacques Brelin lauluja täysille saleille jo vuosia.

Juha Varis on Kansallisteatterin vakituinen näyttelijä. Variksen roolitöitä on nähty muiden muassa Kansallisteatterin esityksissä *Julia ja Romeo*, *Rikhard III*, *Mestari ja Margarita*, *Luulosairas*, *Patriarkka*, *Tuntematon sotilas* sekä monologiesitys *Tarmo*. Varis on näytellyt lukuisissa elokuvissa ja televisiosarjoissa sekä tehnyt pitkän uran ääninäyttelijänä.

LISÄTIEDOT JA LEHDISTÖLIPPUKUT

Viestintäpäällikkö Mia Hyvärinen mia.hyvarinen@kansallisteatteri.fi tai p. 010 7331 238 / 050 540 5062

VALOKUVAT

<https://www.flickr.com/photos/Kansallisteatteri/sets/72157708360008474/>